

Velikonoce 2021: Znamení naděje

Podněty ke spoluslavení Velikonoc v chebské farnosti

Verze z 25. 3. 2021 – aktuální verze je ke stažení na farnostcheb.cz/triduum

foto: Eva Kolařová

Slovo úvodem

Tato příručka ke slavení Velikonoc v domácím prostředí vychází z podobné, kterou jsme pro potřeby naší farnosti vydali vloni. Ta letošní je stručnější, zaměřená na propojení se v modlitbě s celou diecézí a na propojení tohoto celodiecézního rozměru se slavením v domácím prostředí. Příručka je sice ve formátu .pdf a je použitelná po vytištění i jako papírový průvodce, obsahuje ale množství aktivních internetových odkazů a předpokládá práci s nimi. Stručnou verzi této příručky, která pak nutně připojení k internetu nepředpokládá, máte k dispozici ve velikonočním farním Zpravodaji a na farnostcheb.cz/triduum.

U každého dne najdete (v rámečku) nabídku podnětů ke své denní tiché chvíli, což lze (opět samozřejmě dle tvých možností) považovat za základní kámen prožití celého dne.

Hned pod rámečkem je pak nabídka obřadů, které budou k dispozici online, živě přenášené na YouTube kanálu Diecéze plzeňské a přístupné přes speciální stránku na diecézním webu (bip.cz/velikonoce21). Doporučujeme se k nim připojit v reálném čase, ne až ze záznamu, protože tím vytvoříme současně slavící společenství rozptýlené po celé diecézi. Abychom však o Velikonocích jen nesledovali na počítači, jak jsou Velikonoce slavěny tam, či onde, ale abychom Velikonoce slavili především ve vlastním prostředí a vlastním životě, budeme každý den pozváni k osobnímu zapojení skrze určitá symbolická gesta. Na ta je pak dobré se vždy včas připravit, proto jsou před odkazy na jednotlivé bohoslužby předřazeny sekce s podněty k této přípravě. Stejně tak jsou k dispozici podněty k rituálům, které můžeme prožívat souběžně s těmi, které budou prožívány ve společenství kolem biskupa. Navíc je připojen odkaz na ten který den používané liturgické texty ([Lekcionář online](#)), které můžeme na svém počítači či mobilu během slavení liturgie také sledovat.

Kromě podnětů k velkým obřadům jsou zařazeny také další praktické podněty, jak symbolicky vyjádřit tajemství toho kterého dne, ať už osobně či s celou rodinou, i mimo tyto obřady.

Nakonec jsou připojené některé odkazy na televizní přenosy (TV Noe, ČT). To pro případ, že by pro vás nebylo možné se z časových či technických důvodů propojit s diecézním slavením. V nouzi je samozřejmě také možné si naplánovat domácí bohoslužbu na nějaký pozdější čas, než bude slavena společenstvím kolem biskupa, a jako podporu pro prohloubení tohoto společenství použít záznam tohoto slavení. Můžete se také podívat na článek [Velikonoce pro jednotlivce – tipy a inspirace](#), který vás provede slavením Velikonoc ve více rozjímavém duchu, nebo na [Velikonoce na Fortně](#), kde najdete podněty k velmi prostému a meditativnímu prožití Velikonoc. Pokud byste naopak chtěli prožít domácí Velikonoce bez podpory online přenosů, doporučuji velmi hezký, vloni zpracovaný materiál [Velikonoce v obýváku](#) od oblátů z Plas.

Přeji vám, abyste letošní Velikonoce, ať už za pomoci této příručky, či bez ní, mohli prožít jako prostor pro načerpání a proměnu vašich životů ve znamení naděje pro všechny.

Petr Hruška

SVATÝ TÝDEN

Květná neděle – Ježíšův vjezd do Jeruzaléma (28. března)

Mk 11,1-10

Svatý týden, který je zahájen Květnou nedělí, je týdnem přípravy na velikonoční obnovu našeho křtu. Pozoruj tedy Ježíše vjíždějícího na oslátku do Jeruzaléma a spolu se zástupy se ptej: „*Co to děláte?*“ Požádej tohoto Krista, který vjíždí i do tvého života, aby ti ukázal smysl starobylých velikonočních gest a symbolů a aby tě provedl tímto slavením k proměně srdce a k nové naději navzdory vší beznaději.

Online podpora: 10:00 Slavení eucharistie v Chebu (farnostcheb.cz/live)

- [Lekcionář online \(Květná neděle\)](#)

TV podpora: 9:30 Slavení eucharistie v Centru Matky Terezy ([ČT 2](#))

TV podpora: 10:00 Kostel sv. Jakuba v Místku ([TV Noe](#))

Vzájemné žehnání: Jedním z témat dnešní liturgie je žehnání. Žehnají se ratolesti, o Ježíši je řečeno, že je „Požehnaný, který přichází...“ Žehnat si můžeme i navzájem. Můžeme „přivítat“ druhého člověka v našem životě ne ratolestmi, ale vyslovením toho, co pro nás dobrého znamená. Při domácí liturgii (ať už samostatné, nebo podpořené sledováním online bohoslužby) místo kočiček tedy můžeme vlastními slovy žehnat jeden druhému.

Výprava do přírody: Květná neděle se zvláště hodí pro výpravu do přírody, kde nebudeme lámat kočičky, ale můžeš pozorovat, jak se příroda postupně otevírá požehnání nového života a s dětmi si případně zinscenovat i Ježíšův vjezd do Jeruzaléma.

Křížová cesta a pašije: Další možnost je v duchu pašijí podle Marka, které se letos čtou na Květnou neděli v kostele, i na této venkovní výpravě společně modlit křížovou cestu, třeba tak, že si během putování se občas zastavíme na nějakém zajímavém či oslovujícím místě a postupně čteme úryvky z Markových pašijí (Mk 14,1 – 15,47, viz také [Lekcionář online Květná neděle Pašije v roce B](#)). Od vjezdu do Jeruzalém na Golgotu se také můžete nechat provést rockovými pašijemi [Ježíšův příběh](#) od Martina Pachnera.

Pondělí Iz 42,1-7 + Jan 14 / Úterý Iz 49,1-6 + Jan 15 / Středa Iz 50,4-9 + Jan 16

V tyto tři dny si do denní tiché chvíle můžeš k rozjímavé četbě vzít buď „písně o Božím služebníkovi“ (Iz) nebo části Ježíšových „řečí ve večeradle“ (Jan).

Svaté přijímání a svátost smíření nemocných: Pro ty, kteří jsou upoutáni na lůžko a nemohou vycházet, nabízíme možnost domluvit se na návštěvu faráře či některého z akolytů se svatým přijímáním, případně i se svátostí smíření, někdy během velikonočního Třídenní. Na čas návštěvy se včas domluvíte s farářem (tel. 608 656 557) či s někým z akolytů.

Svatý týden a svátost smíření: Zbývající tři dny do Velikonočního třídenní nás zvou k vděčnému ohlédnutí se zpět za celou postní dobou a (pokud jste se k tomu po celý půst z nějakých důvodů nedostali) ke slavení svátosti smíření, na kterou se můžete zkusit domluvit např. s vaším farářem (tel. 608 656 557). Pokud už nebude mít ve svém diáři pro vás do Velikonoc místo, nechte toto slavení s důvěrou až na dobu velikonoční, protože je lépe ji slavit v klidu než s frontou ostatních za zády. Když se na ní připravíte již nyní a domluvíte se na termín po Velikonocích, můžete Velikonoce slavit s vděčností, že vám bylo vše již odpuštěno a toto odpuštění pak bude při pozdějším slavení svátosti smíření svátostně stvrzeno.

Bohoslužba smíření: Ekologické obrácení a sedm kořenových hříchů

Pokud byste chtěli letošní „Rok Laudato si“ nechat promítnout i do svého zpytování svědomí, můžete k tomu použít následující podněty.

- AUDIO bez hudby k poslechu [ZDE](#) (55 min.)
- AUDIO s hudbou k přehrání [ZDE](#) (90 min.)
- TEXT zpovědní zrcadlo ke stažení [ZDE](#)

VELIKONOČNÍ TRIDUUM

„Největší tajemství vykoupení lidstva slaví církev každoročně od večerní mše na památku Večeře Páně na Zelený čtvrtek až do nešpor neděle Zmrtvýchvstání Páně“ (římská instrukce *Litterae circulares*, LC 38).

Zelený čtvrtek – Památka poslední večeře (1. dubna)

J 13,1-15

„Mši, která se slaví večer na Zelený čtvrtek, si chce církev připomenout poslední večeři, při níž Pán Ježíš v noci, kdy byl zrazován, ukázal všechnu svou lásku do krajnosti těm, která zanechával ve světě, obětoval Bohu Otci svoje tělo a svou krev pod způsoby chleba a vína, dal je apoštolům k požívání a přikázal jim a jejich nástupcům, aby to konali na jeho památku... Mytí nohou vybraným mužům (dnes dle nových instrukcí i ženám ☺), které se podle tradice koná v tento den, naznačuje službu a lásku Kristovu, neboť on přišel, aby sloužil, a ne aby se jemu sloužilo“ (LC 44 a 51).

V dnešním textu a večer při mši na sebe nech působit scénu ve večeradle a prožij, že jsi jedním z učedníků, kterým Ježíš umývá nohy (v. 5), jedním z učedníků, které miluje „až do krajnosti“ (v. 1), jedním z učedníků, kterým chce dát právě o těchto velikonocích svůj „podíl“ na plnosti života (v. 8), ale také „příklad“, abys jednal(a) jako on (v. 15).

Příprava před bohoslužbou

Vyzdobte si doma stůl (svíce, ubrus, ikona...), připravte si lavor na mytí nohou (či rukou), džbán s vodou a ručníky, misálek, případně Bibli s nalistovanými čteními pro večerní bohoslužbu Zeleného čtvrtku, chléb

Bohoslužba na památku Večeře Páně

Online podpora: Biskup Tomáš Plzeň 18:00 bip.cz/velikonoce21

- [Lekcionář online \(Zelený čtvrtek\)](#) / [Liturgické zpěvy \(Zelený čtvrtek\)](#)

TV podpora: Kostel sv. Filipa a Jakuba Zlín 18:00 [TV Noe](#)

Zapojení během bohoslužby

Před bohoslužbou zapálíme včas na prostřeném stole svíce. Při Sláva na výsostech Bohu můžeme děkovat za celý uplynulý rok a chválit Boha pro jeho věrnost uprostřed těžkého času. Během čtení můžeme příslušné lekce číst sami z misálku či z Bible. Po kázání si můžeme navzájem s těmi, kteří s námi slaví tuto domácí bohoslužbu, umýt nohy. Při přípravě darů se můžeme zamyslet, na jaký účel a jak velkou částku chceme letos věnovat do „Postní almužny“, ze které jsou pak ve farnosti podporováni lidé, kteří se ocitnou v nouzi.

Další podněty pro Zelený čtvrtek

Lámání chleba: Po skončení bohoslužby může navázat symbolické lámání chleba, o který se takto podělíme s těmi, kteří s námi slaví, a myslíme na ty, kteří s námi být nemohou. V některých rodinách je zvykem tento večer mít slavnostní večeři ve stylu židovské sederové večeře (viz níže).

Bdění v Getsemanech: Po lámání chleba či po večeři si pak můžeme přečíst úryvek o Ježíšově odchodu do Getseman (Mk 14,26-39) a zůstat nějaký čas v tiché meditaci (např. v nějakém květinami vyzdobeném koutku našeho bytu, případně i někde venku na zahradě apod.). Tuto „getsemanskou hodinu“ si také můžeme naplánovat na nějaký čas během celé noci a zapojit se tak do „Diecézního bdění v Getsemanech“ (možnost zapsání se do od čtvrtku 19:30 do pátku 8:00 najdete na bip.cz/velikonoce21).

Sederová večeře: Pro rodinnou večeři je možné se dnešní den inspirovat židovským Sederem (tzv. „hod beránka“, nekvašený chléb, hořké byliny, čtení příběhu o vyvedení z Egypta, ležení u jídla atd.), pro což najdete konkrétní podněty na webu [Komunity Blahoslavenství](#). Zvláště je vhodné např. pečení [macesů – nekvašených chlebů](#), které mohou pak být použity při rodinné liturgii.

Hledání kvasu: U dětí je v souvislosti se sederovou večeří oblíbené hledání „kvasu“ v domě (schované kousky rohlíku či chleba) připomínající, že v židovských domácnostech je před Paschou třeba odstranit veškerý kvas (což lze spojit s potřebou velkého úklidu, do kterého tak můžete zapojit i menší děti ☺).

Darovaná radost: Samozřejmě lze toto své osobní znamení vděčnosti za Ježíšovu lásku až do krajnosti vyjádřit dnešní den i dalšími způsoby, do kterých mohou být vtaženy i děti, např. zavolat osamocenému člověku z našeho okolí, poslat dopis či pohled, zazvonit u sousedů a zeptat se jich, jestli něco nepotřebují

apod. S dětmi je tento prvek „dělání radosti druhým“ možné také navíc „zabalit“ do oblíbené hry na „tajného anděla“, kdy druhým celý den děláme nějaké malé radosti, ale tajně, aby nevěděli, kdo jim to připravil, a večer si o tom pak povídáme a snažíme se uhádnout, kdo nám co hezkého „provedl“).

Postní dar: Letošní postní dar, který tradičně odevzdáváme při „sbírce pro chudé“ na Zelený čtvrtek, je opět určen pro fond zvaný „Hroznatova mísa“, ze kterého v naší farnosti podporujeme farníky, kteří se ocitli v nějaké náhlé nouzi. Protože opět není možnost přispět „do kasičky“, budeme velmi rádi, jestliže svůj postní dar pošlete převodem na účet farnosti č. 781 704 309 / 0800, zpráva pro příjemce: POSTNÍ DAR. O konkrétním čerpání z Hroznatovy mísy pak rozhoduje společně farář s ředitelkou farní charity, kteří také shromažďují případné žádosti o podporu.

Velký pátek – Památka umučení Páně

Iz 52,13 - 53,12

„V tento den, kdy náš Velikonoční Beránek - Kristus - je obětován, církev uvažuje o umučení svého Pána a Ženicha, uctívá kříž, připomíná si své zrození z Kristova boku, když umíral na kříži, a modlí se za všechny lidi... Na Velký pátek ať se zachovává přísný půst zdrženlivosti od masa a újmy; doporučuje se ho zachovávat i na Bílou sobotu, aby církev s povznesenou a otevřenou duší vstoupila do radosti neděle Zmrtvýchvstání Páně“ (LC 58 a 39).

Půst dnešního dne nemá být nepřijemnou povinností, ale má ti umožnit ve svobodě od věcí nepotřebných i potřebných vidět hlouběji Krista povýšeného na kříž. Ve světle čtvrté „písně o Hospodinově služebníkovi“ (Iz 52,13 – 53,12) si všimni a do hloubky prožij především tři důležité věci: 1. to vše se stalo „pro tebe“; 2. to vše ti přineslo obrovské požehnání (srov. symbol krve a vody tryskající z Kristova boku; J 19,34); 3. to vše ti již bylo zdarma darováno.

Ranní chvály s hodinkou četby

Online podpora: Biskup Tomáš 8:00 bip.cz/velikonoce21

Pokud nemáme internet ani breviář, můžeme se ve stejném čase modlit např. bolestný růženec.

Příprava před bohoslužbou

Již dříve připravený kříž zahalíme nějakou tmavší (např. fialovou) rouškou a položíme na stůl bez ubrusu, k němu dvě svíce a misálek či Bibli. Někde v domácnosti, nebo, máme-li tu možnost, na zahradě, připravíme místo připomínající nám Ježíšův hrob.

Velkopáteční obřady

Online podpora: Biskup Tomáš Plzeň 15:00 bip.cz/velikonoce21

- [Lekcionář online \(Velký pátek\)](#) / [Liturgické zpěvy \(Velký pátek\)](#)

TV podpora: Cesta kříže 15:00 a Katedrála sv. Víta Praha 18:00 [TV Noe](#)

Zapojení během bohoslužby

Opět můžeme liturgická čtení číst z misálku, případně z Bible – především se můžeme vystřídat v četbě janovských pašijí (Jan 18,1 – 19,42). Při „velkých přímlovách“ po nově vložené 11. přímlově (*Za lidi stížené pandemií*) můžeme vložit své vlastní, volně formulované přímlovy. Během odhalování kříže pak odhalíme i náš domácí kříž na stole a nějakým symbolickým způsobem na něj vložíme všechnu tíhu našeho života (můžeme před ním např. pokleknout, políbit jej, položit na něj svoji hlavu či ruce...).

Další podněty pro Velký pátek

Postní den: Na Velký pátek jsme zváni zřici se masa a najíst se jen střídavě (jen jednou během dne).

Křížová cesta a domácí kříž: Během dne se můžeme vypravit na osobní či rodinnou křížovou cestu. Za tím účelem je vhodné si připravit nějaký větší kříž (třeba si jej společně vyrobit, nebo jen sundat ze stěny obývacího a nějak vyzdobit), který bychom při této křížové cestě mohli nést a se kterým pak budeme odpoledne či večer slavit velkopáteční obřady. Během křížové cesty se můžeme nechat doprovázet např. „Eucharistickou křížovou cestou“ z Meditační zahrady (bip.cz/velikonoce21). Křížovou cestu se samozřejmě můžeme modlit i doma, nebo si jí projít v chrámu sv. Mikuláše a Alžběty.

Bdění u Božího hrobu: Po lámání chleba či po večeři si pak můžeme přečíst úryvek o uložení Ježíše do hrobu (Mk 15,40-45) a zůstat nějaký čas v tiché meditaci (např. v nějakém tomu přizpůsobeném koutku našeho bytu, případně i někde venku na zahradě v místě připomínajícím Ježíšův hrob). Toto „bdění u hrobu“ si také můžeme naplánovat na nějaký čas během celé noci a zítřejšího dne a zapojit se tak do „Diecézní modlitby u Božího hrobu“ (možnost zapsání se na konkrétní hodinu od pátku 16:30 do soboty 18:30 najdete na bip.cz/velikonoce21).

Smíření a svaté přijímání: V chrámu sv. Mikuláše a Alžběty, který bude na Velký pátek otevřen od 9:00 do 18:00, vám bude po celou tuto dobu k dispozici farář ke slavení svátosti smíření, spolu s některým z akolytů, který vám bude moci podat svaté přijímání. Během dne si můžeme udělat čas také na vzájemné smíření v rodině - skrze oslovení druhých, prosbu za odpuštění toho, co v minulém roce nebylo v pořádku a vzájemné objetí s pozhnáním.

Křížová cesta z Náměstí sv. Petra s papežem Františkem 21:00 [TV Noe](#)

Bílá sobota – Den ticha

Lk 23,49-56

„Na Bílou sobotu trvá církev na modlitbách u Kristova hrobu a uvažuje o jeho umučení a smrti, a také o jeho sestoupení mezi mrtvé. Očekává v modlitbě a postu jeho vzkříšení“ (LC 73).

Udělej si i ty dnes den ticha. Napodob ženy, které to „všechno viděly“ (v. 49.55) a „zachovaly sváteční klid“ (dosl. „šabbat“ - spočinutí). Člověk potřebuje ticho, aby mohl do hloubky prožít, že Kristus sestupuje i do jeho „říše stínů“, do jeho „pekla“, do jeho temnoty, slabosti a bezmoci („mezi mrtvé“, jak vyznává liturgie). Už zde však září předzvěst vzkříšení (v. 54 zní doslova: „Byl den přípravy a šabbat již začínal zářit.“). K prohloubení můžeš použít „Homilii na velkou svatou sobotu“ (viz Příloha 1 tohoto sešitku).

Ranní chvály s hodinkou čety

Online podpora: Biskup Tomáš 8:00 bip.cz/velikonoce21

Pokud nemáme internet ani to neumíme s breviářem, můžeme ve stejném čase modlitebně vstoupit do tajemství Bílé soboty tím, že zůstanete 30 minut zcela v tichosti – zpočátku můžete vnímat svůj dech, své srdce, své nitro, Kristovo tělo ukládané do hrobu... a posléze vše necháte prostě plynout, případně si potichu budete říkat např. „Vše přijímám – vše dávám...“

Ticho Bílé soboty: Pokud je to pro naši situaci zvládnutelné, můžeme zkusit celý den strávit v mlčení (rodina s dětmi to může pojmout hravě jako „bobříka mlčení“, případně soutěžit, kdo vydrží mlčet déle ;-).

Bdění u Božího hrobu: K prohloubení osobního spočinutí si můžeme udělat malou osobní či rodinnou výpravu na nějaké místo v přírodě, které trochu připomíná hrob (můžeme jej s dětmi či sami i mírně dotvořit) a zde chvíli setrvat v tiché modlitbě. Můžeme se také zapojit do „Diecézní modlitby u Božího hrobu“ (možnost zapsání se najdete na bip.cz/velikonoce21)

Starobylá homilie: K tématu Bílé soboty (spočinutí v hrobě) je vhodné rozjímat text starobylé homilie, který najdete v Příloze 1 tohoto sešitku.

Vigilie zmrtvýchvstání Páně - Velká noc ze soboty na neděli

„Z prastaré tradice je tato noc zasvěcena Pánu... V ní totiž církev s bdělostí očekává (to je smysl slova „vigilie“) vzkříšení Pána a slaví svátosti uvádějící do křesťanského života... Už na počátku církev každoročně slavila velikonoce, slavnost všech slavností, především noční vigilií. Vždyť Kristovo vzkříšení je zárukou naší víry a naděje, a křtem a biřmováním jsme byli zapojeni do Kristova velikonočního tajemství, s ním jsme zemřeli, s ním jsme byli pohřbeni, s ním vzkříšení a s ním také budeme kralovat. Tato vigilie je také očekáváním příchodu Páně ve slávě“ (LC 77.80).

Při domácím slavení této nejdůležitější liturgické slavnosti celého křesťanského roku (ať už prožité samostatně v rodině, nebo podpořené online přenosem) se nechej na jejím počátku nést symbolikou světla zahánějící temnotu noci (svíce). Poté se nechej starozákonními čteními (viz níže) vtáhnout do úžasného dramatu dějin spásy vrcholícího ve velikonočním „aleluja“ a ve zvěsti o Kristově vítězství nad smrtí. Při křestní bohoslužbě, prožij obnovu svého křtu a vyslov své „NE“ hříchu a „ANO“ novému životu v tobě. Jako zpečetění Kristovy věčné smlouvy s lidmi (s tebou!) a předchůť plného příchodu Božího království pak slav spolu s celou farností a celou církví po celém světě jednu eucharistickou hostinu, jejíž plody sice

pravděpodobně nemůžeš tuto noc okusit fyzickým způsobem skrze svaté přijímání, ale o to více se můžeš otevřít oněm dalším královským cestám Kristovy přítomnosti ve tvém životě (Božímu slovu, společenství modlitby, solidaritě s potřebnými, plnosti Ducha svatého v nás). To vše při „agapé“ – „hostině lásky“, ať už slavené radostně s rodinou, nebo prostě, v solidaritě s osamělými a chudými.

Slavnost Zmrtvýchvstání začíná již v sobotu večer (v noci ze soboty na neděli). Proto se tradičně (většinou) večer slaví tzv. „velikonoční vigilie“ (= velikonoční bdění) složená ze slavnosti světla, bohoslužby slova, obnovy křtu a slavení eucharistie.

Příprava před bohoslužbou

Pro každého člena domácnosti v sobotu odpoledne připravíme jeden malý „paškálek“ (malou svíci do ruky; můžeme použít i křestní svíčky, pokud je od křtu máte uschované) a jednu větší svíci připomínající nám velký „paškál“ (velikonoční svíci, kterou kněz žehná na začátku). Dále nádobku s vodou, ubrus, svíce a květiny na stůl, může být i zvonek či něco, na co se dá zvonit. Pro každého účastníka připravíme také nějaké bílé plátno (třeba i prostěradlo) jako křestní roucho (může být i nějaká bílá část oblečení) – zatím se do něj neoblékáme, budeme jej potřebovat při obnově křtu. Pokud plánujeme po vigilií hostinu agapé, včas také připravíme vše potřebné.

Velikonoční vigilie – sobota večer

Online podpora: Biskup Tomáš Plzeň 20:30 bip.cz/velikonoce21

- [Lekcionář online \(Vigilie\)](#) / [Liturgické zpěvy \(Vigilie\)](#)

TV podpora: Bazilika Nanebevzetí P. M. Strahov 20:05 [ČT 3](#)

TV podpora: Dolní Lutyně, kostel sv. Jana Křtitele 21:00 [TV Noe](#)

Zapojení během bohoslužby

Na začátku bohoslužby při „slavnosti světla“ necháme doma zhasnuto a od velké svíce si postupně rozsvítí všichni přítomní své malé „paškálky“. Můžeme je nechat hořet až do konce chvalozpěvu velikonoční svíce. Slavnost světla můžeme rozvinout i do plnější podoby (viz podněty níže). Při chvalozpěvu Sláva na výsostech Bohu můžeme na cokoli zvonit či cinkat. Při bohoslužbě slova můžeme opět sledovat či dokonce nahlas číst jednotlivá čtení z misálku či Bible. Děti mohou malovat některou ze scén, o kterých slyšíme. Během obnovy křtu si opět rozsvítíme své paškálky a po obnově křtu si na znamení křestního oblečení se v Krista zahálíme do bílého roucha, případně na sebe oblečeme nějakou novou bílou část oblečení.

Další podněty pro Velkou noc

Slavnost světla: Pokud máme to štěstí, že bydlíme v nějakém domě se zahradou, je možné zvážít, jestli celou vigilií nezahájít malým ohněm, při jehož zapálení svěříte v tiché modlitbě do ohně Boží lásky všechno, co se vám honí v srdci, zapálíte si od něj křestní svíčky a vejdete s nimi do zhasnutého bytu (např. za zpěvu *Před Tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou*). Pokud toto pro nás není možné, můžete tento vstup zinscenovat alespoň z ulice, nebo z předsíně. Při zapálených svíčkách se pak ponoříme do tajemství světla skrze velikonoční chvalozpěv *Exsultet* (viz Příloha 2 tohoto sešitku, [Lekcionář online](#), případně přímý poslech při online bohoslužbě).

Agapé – hostina lásky: K vigilií Zmrtvýchvstání patří i následná hostina lásky (agapé), při které už necháme spontánní prostor pro společné jídlo a pro doznění celé bohoslužby v osobní komunikaci odpovídající situaci, ve které se nacházíme. Hostina může skrze radostný zpěv či dokonce tanec (oblíbené jsou židovské tance) vyjadřovat naši důvěru a naději, že Ježíš je skutečně Vítěz nad smrtí, ale stejně tak může hostina svojí prostotou a chudobou vyjadřovat naši důvěryplnou solidaritu s těmi, kteří jsou právě dnes osamělí, nemocní, chudí či umírající.

Zmrtvýchvstání Páně – Velikonoční neděle

J 20,1-31

„Mše velikonoční neděle má být slavena co nejslavněji“ (LC 97).

Šimon Petr, Jan, Marie Magdalská, Kleofáš a jeho druh (srov. Lk 24,13-35), ostatní učedníci, Tomáš...: s každým se vzkříšený Ježíš setkává jinak, jedinečně. Takové setkání je připraveno i pro tebe - skrze dar Ducha svatého (v. 22), který můžeš právě dnes zvlášť intenzivně očekávat (evangelista Jan vidí velikonoce

a letnice jedním jediným pohledem). I ty jsi ten „učedník, kterého Ježíš miloval“ (v. 2), i ty máš mít „věřice život v jeho jménu“ (v. 31). A to stojí za to slavit „co nejslavněji“, i v této – a právě v této – nejisté době.

Příprava před bohoslužbou

Ráno před mší si připravíme ošatku s pokrmy k požehnání, slavnostně prostřete stůl, svíce, ubrus, květiny...

Online podpora: Biskup Tomáš Plzeň 10:00 bip.cz/velikonoce21

- [Lekcionář online \(Neděle Zmrtvýchvstání\)](#) / [Liturgické zpěvy \(Neděle Zmrtvýchvstání\)](#)

TV podpora: Chrám sv. Jakuba Brno 9:30 [ČT 2](#)

TV podpora: Dolní Lutyně, kostel sv. Jana Křtitele 10:00 [TV Noe](#)

Zapojení během bohoslužby

Po přijímání vstoupíme ve chvíli ticha to osobního díkůvzdání, při kterém si připomeneme, jak se nás vzkříšený Pán dotknul během těchto Velikonoc či během celého našeho života. Na závěr mše svaté se připojíme k žehnání připravených pokrmů (viz podněty níže), které pak částečně použijeme během slavnostního oběda, část z nich však můžeme darovat někomu, komu to udělá radost.

Další podněty pro Velikonoční neděli

Žehnání pokrmů: Žehnání pokrmů o Velikonocích souvisí se starou postní praxí, která zapovídala požívání nejen masa, ale i vajec a sýra. Zvláštní symboliku má velikonoční vejce – symbol života. Žehnací modlitbu může pronášet např. jeden z rodičů, úryvek z Písma může číst někdo další. Žehnání je vhodné se modlit na začátku slavnostního nedělního oběda u stolu.

Před žehnáním přečteme některý z těchto úryvků: Gn 1,27–31a; Gn 9,1–3, Lk 11,9–13

Může následovat spontánně tvořená modlitba díkůvzdání, která je pak zakončena takto:

Požehnaný jsi, Hospodine, náš Bože,
ty všechno naplňuješ svým požehnáním;
shlédni na nás,
když dnes o slavnosti zmrtvýchvstání tvého Syna
děkujeme za tvé dary,
které mají sloužit k uchování našeho pozemského života,
a uč nás přijímat je z tvých rukou tak,
aby všechno směřovalo k tvé oslavě.
Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Sváteční oběd a cesta do Emauz: Na bohoslužbu může navázat slavnostní oběd. Odpoledne se můžeme s rodinou či sami opět vypravit do přírody a tuto odpolední výpravu tematizovat vyprávěním o putování učedníků do Emauz (Lk 24,13-36). Část této výpravy pak můžeme strávit tichou chůzí ve dvojici s otevřeností pro přítomnost vzkříšeného Krista jako toho „třetího“.

Další velikonoční inspirace

- **Velikonoce pro děti:** deti.vira.cz (horní menu „Kalendář“, sekce „Velikonoce“)
- **Aktuální texty k bohoslužbám:** liturgie.cz (sekce „Aktuální texty ke mši“ nahoře)
- **Další tipy a inspirace pro prožití Velikonoc především pro jednotlivce:** [ZDE](#)
- **Meditativní Velikonoce na Fortně:** [ZDE](#)
- **Další velikonoční online nabídky:** velikonoce.cz
- **Podněty pro domácí slavení od oblátů z Plas:** [Velikonoce v obýváku](#)

VELIKONOČNÍ OKTÁV

„Slavení velikonoce pokračuje v době velikonoční. Padesát dní od neděle Zmrtvýchvstání Páně do neděle Sslání Ducha svatého se slaví s radostným jásotem jako jeden sváteční den, jako ‘velký den Páně’... Dospělí, kteří přijali ve velikonoční vigílii svátosti uvedení do křesťanského života, jsou po celou tuto dobu zasvěcováni do tajemství víry“ (LC 100 a 102). „Duch svatý je ‘živá voda’, která v modlícím se srdci ‘tryská do života věčného’ (J 4,14). On nás učí, abychom ji čerpali ze samého pramene: z Krista. V křesťanském životě jsou prameny, kde nás Kristus očekává, aby nás napojil Duchem svatým“ (Katechismus katolické církve, KKC 2652). O velikonočním oktávu se chceme z těchto pramenů učit čerpat (srov. také KKC 2563 - 2660). Na závěr pak prožijeme, že nově darovaný či oživený dar Ducha v nás touží přetékat do služby druhým lidem, rozdávaním se v nás rozmnožuje, a tak se sám stává dalším pramenem života i pro nás. Nakonec si buď vědom(a): „Jestliže jsme s Ním zemřeli, budeme s Ním i žít. Jestliže s Ním vytrváme, budeme s Ním i vládnout. Zapřeme-li Ho, i On nás zapře. Jsme-li nevěrní, On zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe“ (2 Tm 2,11-13).

Pondělí: Modlitba

J 15,1-11

Osmkrát používá Jan v tomto krátkém úryvku slovíčko „zůstat“. Zůstat v Kristu, v jeho lásce, umožnit Kristu a jeho slovu zůstat v nás - to je základem, cílem a jedinou „metodou“ vnitřní modlitby, modlitby srdce. Ta se pak stává cestou k nesení ovoce, k oslavení Otce a k plnosti radosti.

Úterý: Společenství

Ef 4,1-16

Jsme povoláni k tomu, abychom rostli nikoli jen jako individua, ale především také jako společenství. Toto je možná jeden ze symptomů dnešní nemocné církve, že netvoří dostatečně tělo, že mnozí křesťané se snaží žít svůj křesťanský život sami. Avšak Božím plánem je, abychom byli jednotní a spolupůsobili v lásce.

Středa: Písmo svaté

Ko 3,12-17

Rozjímej nad tímto portrétem křesťanského života. Uvažuj nad v. 16 a podívej se, jak je „slovo Kristovo v celém svém bohatství“ středem tvého života. Pokud možno ještě dnes začni s průběžnou četbou Bible (Mk, Lk, Sk atd.), nebo pokračuj tam, kde jsi dříve skončil(a).

Čtvrtek: Svátosti

J 10,1-18.27-30

Ježíš - dobrý pastýř - „dává svůj život“ za ovce (smrt), „znovu jej přijímá“ (vzkříšení) a přichází, aby i ovce „měly život v hojnosti“ (seslání Ducha). Toto je ono „velikonoční tajemství“, které slavíme ve svátostech církve. Ty jsou projevem Kristovy jemné pastýřské péče o člověka (jejíž odraz bychom měli zahlédnout v jakékoli dobře slavené svátosti), Kristem dokořán otevřenými dveřmi k plnosti Boží lásky v každé životní situaci.

Pátek: Charismata

Ř 12,1-16

Odvážné odevzdání se bratřím a sestrám v lásce a pokoře (v. 1 - 5 a 9 - 16) je podle Pavla předpokladem a cestou k udržení jednoty v rozličnosti darů a charismat (v. 6 - 8). Jedinou cestou k rozvinutí těchto charismat ke službě druhým pak je (podobně i pro sv. Petra, viz. 1 Pt 4,10): odvážně začít sloužit tím, co už jsem od Pána přijal. Podle ovoce a reakce druhých ve společenství pak budeš postupně poznávat pravost těchto darů a bude se tak pročišťovat jejich používání. Vždy je však třeba krok víry!

Sobota: Růst ve víře

Ef 4,7 - 5,20

S pomocí Ducha svatého si vyber ta z mnoha napomenutí, vypočítávaných svatým Pavlem, která jsou pro tebe osobně důležitá. Nesoustřed' se dnes tolik na své temné stránky (jak tomu bylo při stejném textu v pondělí 4. postního týdne), ale na oblasti, kde cítíš, že máš „dorůstat do zralého lidství“ - v Krista (4,13-15). Dej pak k tomu Bohu svůj aktivní souhlas a udělej krok tímhle směrem. Například to, že si najdeš někoho, kdo by tě mohl na tvé cestě víry osobně doprovázet.

Neděle: Nesení ovoce

Sk 2,42-47

V modlitbě, naplněn(a) Duchem svatým můžeš dnes naslouchat, jak hluboce byli první křesťané navzájem spojeni. Znovu se ptej, jaké místo by i ve tvém životě mělo mít „učení apoštolů“ (Písmo a učení církve), „společné přebývání“ (konkrétní projevy společenství a lidské pomoci), „lámání chleba“ (slavení eucharistie a svátosti smíření), „modlitba“ (pravidelný čas k modlitbě v „tichých chvílích“ i v malém společenství) a z toho všeho vyrůstající svědectví („byli všemu lidu milí“).

Příloha 1: Ze starobylé homilie na Svatou sobotu

Co se to děje? Na zemi je dnes veliké ticho. Veliké ticho a samota. Veliké ticho, protože Král spí. Země se zděsila a zmlkla,¹ protože vtělený Bůh usnul a vyburcoval ty, kteří od věků spali. Vtělený Bůh zemřel a otrásl říši mrtvých.

Jistě jde hledat praotce lidstva jako ztracenou ovci.² Jistě chce navštívit ty, kdo se nacházejí v naprostých temnotách a ve stínu smrti;³ jistě přichází vysvobodit z bolestí uvězněného Adama spolu s uvězněnou Evou, jako Bůh i Evin syn.⁴

Pán k nim vešel vyzbrojen vítězným křížem. Jakmile ho praotec Adam uviděl, v úžasu se bil v prsa a na všechny volal: „Můj Pán ať je se všemi!“ A Kristus Adamovi odpovídá: „I s tebou!“ Chápe ho za ruku a burcuje ho slovy: *Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus ti zazáří!*⁵

Já jsem tvůj Bůh a pro tebe jsem se stal tvým synem; pro tebe a pro ty, kteří se mají z tebe narodit nyní říkám a s veškerou mocí poručím těm, kdo byli v poutech: Vyjděte ven. A těm, kdo byli v temnotě: Mějte světlo. A spícím: Vstaňte.

Přikazuji ti: Probud' se, spáči, přece jsem tě neučinil proto, abys prodléval spoutaný v podsvětí. Vstaň z mrtvých, neboť já jsem život těch, kdo zemřeli. Vstaň, dílo mých rukou, vstaň, můj obraze učiněný k mé podobě.⁶ Vstaň a vyjděme odtud. Neboť tys ve mně a já v tobě,⁷ jsme přece jedna nedílná osoba.

Pro tebe jsem se stal já, tvůj Bůh, tvým synem. Pro tebe jsem já, Pán, přijal tvou podobu služebníka. Pro tebe jsem já, který jsem na nebi, přišel na zem a do podsvětí. Po tebe, člověče, jsem byl jako člověk, bez pomoci, odložený mezi mrtvé.⁸ Pro tebe, který jsi vyšel ze zahrady,⁹ jsem byl ze zahrady vydán Židům¹⁰ a v zahradě ukřižován.¹¹

Pohled' na můj poplivaný obličej, to jsem snesl pro tebe, abych v tobě obnovil dřívější dech.¹² Pohled' na mé zpolíčkované tváře; to jsem snesl, abych tvou porušenou podobu obnovil opět k svému obrazu.

Pohled' na má zbičovaná záda; to jsem snesl, abych odstranil břemeno hříchů tížící tvá ramena. Pohled' na mé ruce šťastně přibité ke kmeni kříže; to pro tebe, jenžs kdysi nešťastně vztáhl svou ruku ke kmeni v ráji.

Usnul jsem na kříži a kopí proklálo můj bok. To pro tebe, který jsi usnul v ráji a nechal vyvést ze svého boku Evu. Můj bok vyléčil ránu ve tvém boku. Můj spánek tě vyvede ze spánku podsvětí. Mé kopí zadrželo kopí namířené proti tobě.

Vstaň, vyjděme odtud! Nepřítel tě vyvedl z rajské země; já už tě neusadím do ráje, ale na nebeský trůn. On tě zahnal od stromu života, který byl předobrazem; avšak já jsem sám život, a hle, jsem s tebou spojen. Určil jsem cheruby, aby tě opatrovali jako služebníci a přikazuji jim, aby tě měli v takové úctě, jaká přináleží Bohu.

Trůn s cheruby je uchystán, nosiči jsou pohotově a připraveni, svatební komnata je vystrojena a jídla přichystána. Věčné stánky a příbytky jsou vyzdobeny, poklady věčných statků otevřeny a nebeské království je připraveno už od věků.

¹ Ž 76,9; ² Srov. Lk 15,3n; ³ Srov. Lk 1,79; ⁴ Srov. Gn 3,15; ⁵ Ef 5,214; ⁶ Srov. Gn 1,27; ⁷ Srov. Jan 17,21.23; ⁸ Srov. Ž 88,5.6; ⁹ Srov. Gn 3,23; ¹⁰ Srov. Jan 18,1n; ¹¹ Srov. Jan 19,41; ¹² Srov. Gn 2,7.

Příloha 2: Velikonoční chvalozpěv Exsultet ([YouTube](#) / [Historie textu](#))

Zajásejte již, zástupy andělů v nebi!
Zaskvějte se v slávě, božská tajemství!
K vítězství tak mocného Krále
zazni, polnice, a zvěstuj spásu!

Raduj se i ty, země, zalitá tak oslnivou září
a tonoucí v jasu věčného Krále,
pohleď, jak na celém světě
rychle zmizely temnoty!

Raduj se i ty, matko Církvi,
zkrášlená leskem tak jasného světla!
A v mohutném zpěvu lidu
ať tento svatý dům Boží
zní ozvěnou té radosti!

V: Pán s vámi. O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce. O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé,
abychom neviditelného Boha, všemohoucího Otce,
i jeho jednorozeného Syna,
našeho Pána Ježíše Krista
oslavovali radostným zpěvem
a celou vroucností srdce i ducha.

Neboť Kristus za nás splatil věčnému Otci
dluh Adamův

a svou krví z lásky prolitou
zrušil dlužní úpis dávného hříchu.

Dnes je slavnost veliké noci,
kdy se zabijí onen pravý Beránek,
jehož krev posvěcuje veřeje věřících.

To je ta noc,
ve které jsi, Bože, naše praotce, Izraelovy děti,
kdysi vyvedl z Egypta;
Rudým mořem jsi je pak převedl suchou nohou.

To je tedy ta noc,
kdy jas ohnivého sloupu
zahnal temnotu hříchu.

To je noc,
která dnes na celém světě
vzdaluje věřící v Krista
od nepravostí světa a od tmy hříchu,
vrací k milosti, sdružuje ve svaté společenství.

To je ta noc,
v níž Kristus pouta smrti rozlomil
a jako vítěz vystoupil z hrobu.

Nic by nám neprospělo, že jsme se narodili,
kdybychom nebyli vykoupeni.

Ó, jak obdivuhodně se sklání k nám
tvá otcovská dobrota!
Jak nedocenitelný to projev tvé lásky:
Syna jsi vydal, abys vykoupil služebníka!

Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův,
který Kristus zahladil svou smrtí.

Ó šťastná vina,
pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký!

Ó vskutku blažená noc,
ta jediná směla znát čas i hodinu,
kdy Kristus vstal z říše zemřelých!

To je ta noc, o které je psáno:

„Noc jako den se rozjasní“

a „Noc je mým světlem ve všech mých radostech“.

A tak posvěcená tato noc
zahání hříchy, smývá viny,
hříšníkům vrací nevinnost a zarmouceným radost;
zahání nenávisť, vytváří jednotu srdcí
a pokořuje zlé moci.

V této milostiplné noci přijmi tedy, Otče svatý,
tento chvalozpěv jako večerní oběť,
kterou ti přináší přesvatá církev,
když rukama svých služebníků
slavně obětuje tuto svíci ze včelího vosku.

Již jsme slyšeli chvalozpěv na tuto svíci,
kterou ke cti Boží rozsvítil planoucí oheň.
Ačkoli se její plamen dělí a rozdává světlo,
přece ho neubývá.

Napájí se totiž tajícím voskem,
který pro tuto vzácnou svíci
připravila pilná včela.

Ó vpravdě blahodárná noc,
která spojila zemi s nebem, člověka s Bohem.

Prosíme tě tedy, Bože,
ať tato svíce, ke cti tvého jména zasvěcená,
stále svítí neslábnoucím jasem,
aby rozehnala temnotu této noci.
Přijmi ji jako líbeznou vůni
a dej, aby zářila jako světla na nebi.
Plamen její ať spatří jitřní Vládce světla.
Onen totiž Vládce světla, který nezná západu.
Ten, který se vrátil z říše zemřelých
a jasně zazářil lidskému rodu:
tvůj Syn Ježíš Kristus.
On s tebou žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

